

කුකුල් පාලනයේදී සැකසුරුවම් ලෙස ආහාර සැපයීම

කෘෂිකර්ම ප්‍රවෘත්ති අංශයේ එස්. ආර්. තේවාවිතාරණ විසින්

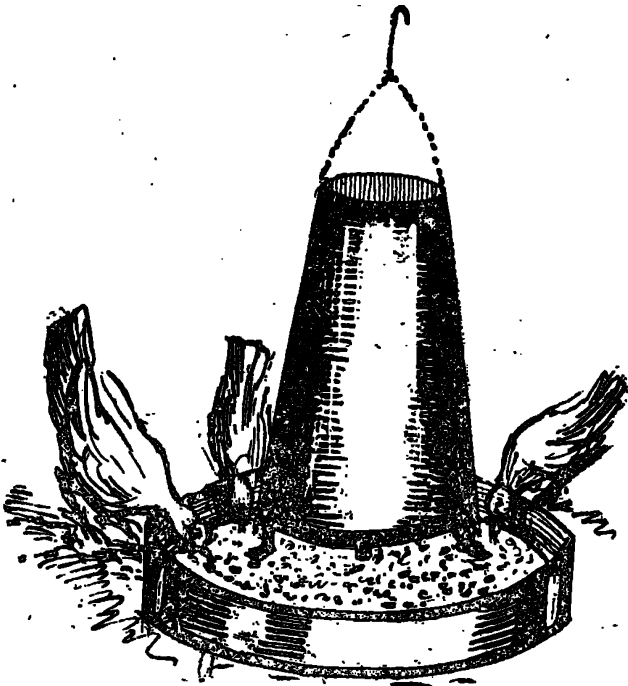
සත්ව පාලනය හා නිෂ්පාදනයේදී සැහෙන වියදමක් දරන්නට යැවෙන්නන් ආහාර සඳහාය. ඇත්ත වශයෙන් කුකුල් පාලනයේ දී ආහාර සැපයීම සඳහා යන වියදම, මුළු වියදමෙන් සියයට හැටක්, හැත්තෑවක් පමණ වේ. නමුත් ජාතික සිට සත්ව ආහාර මිල අධික වීම නිසා, ආහාර සඳහා යන වියදම මිටත් වඩා වැඩි විය හැක. තවද සමහරක් ආහාර වර්ග ලබාගැනීමට අපහසු බැවින්, දෙනු ලබන කුකුල් කෘම මිශ්‍රණවල අඩුපාඩුකම් නිසිය හැක. දෙනු ලබන ආහාර ප්‍රමාණය අඩුකිරීමෙන් හෝ එහි අඩුපාඩුකම් නිසීමෙන් කුකුළු පාලනයේදී පාඩු වීදීමට හිඳුණිය හැක. සාමාන්‍යයෙන් කිකිලියක් ආහාරයෙන් ලබාගන්නා ශක්තියෙන්, බිත්තර දැමීම සඳහා වැය කරන්නේ සියයට පහලොවක් පමණ නමුදු, ශරීරයේ චර්යාලයට හා නඩත්තුවට අවශ්‍ය පමණ ශක්තිය නොලැබෙන්නේ නම් බිත්තර දැමීම සඳහා අවශ්‍ය එම ශක්ති ප්‍රමාණයද නොලැබී යනු ඇත. සාමාන්‍යයෙන් සතෙකුට අවශ්‍ය ශක්තිය ලබාගන්නේ කාබොහයිඩ්‍රේට් සහ මේද කොටස්වලින් නමුදු, සැහෙන ප්‍රමාණයක් කාබොහයිඩ්‍රේට් ආහාර නොලැබෙන්නේ නම්, අවශ්‍ය ශක්තිය ප්‍රෝටීන් කොටස්වලින් ද ලබා ගනී. මේ හේතුවෙන් දෙනු ලබන ආහාරයේ ශක්තිය හෝ ප්‍රෝටීන් ප්‍රමාණය හීනවීම, බිත්තර දැමීම අඩුවීම සහ වර්ධනය බාලවීමට හේතුවේ. සාමාන්‍යයෙන් කුකුළු පාලනයේදී, සතුන්ට ආහාර දෙනු ලබන්නේ ජවලද පොලේ ලබාගැනීමට ඇති කුකුළු කෘම මිශ්‍රණ (mash) වශයෙන් හෙයින්, ඒවායේ අඩංගු ප්‍රධාන පෝෂ්‍ය ද්‍රව්‍ය පිලිබඳ දැනුමක් තිබීම, සැකසුරුවම් ලෙස ආහාර සපයාදීමේදී වැදගත් වනු ඇත. එම නිසා දැන් අපි, කුකුළු කෘම වල අඩංගු ප්‍රධාන පෝෂ්‍ය ද්‍රව්‍ය ගැනත් ඒවායින් කෙරෙන ප්‍රධාන කාර්යයන් ගැනත් සැකෙවින් සලකා බලමු.

ආහාරවල අඩංගු පෝෂ්‍ය ද්‍රව්‍ය ප්‍රධාන කාණ්ඩ කීපයකට වෙන් කළ හැකිය :

- (1) ජලය.— සියලුම ජීවී කටයුතු සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වේ. උණුසුම් වැඩි දිනවල කුකුලන්ට වැඩිපුර චතුර දීම අවශ්‍ය වේ.
- (2) ශක්තිය ලබාදෙන ආහාර කොටස්.— මූලික වශයෙන් කාබොහයිඩ්‍රේට් සහ මේද මේ ගණයට අයත් වේ. කුකුළු ආහාරවල මේද අඩංගු වන්නේ ස්වල්ප වශයෙන් හෙයින්, ශක්තිය ප්‍රධාන වශයෙන් ලබා දෙන්නේ කාබොහයිඩ්‍රේට් අඩංගු ආහාරවලිනි.
- (3) ප්‍රෝටීන් (මංශජනක ඖෂු).— සතුන්ට අවශ්‍ය ප්‍රෝටීන්, ශාකප්‍රෝටීන් හෝ සත්ත්ව ප්‍රෝටීන් වශයෙන් ලබා දිය හැක. නමුත් සත්ව ප්‍රෝටීන්, ශාක ප්‍රෝටීන් වලට වඩා ගුණයෙන් වැඩිය. ප්‍රෝටීන් මූලික වශයෙන් පටක වර්ධනයට අවශ්‍ය වේ.
- (4) විටමින් සහ බන්ජි ද්‍රව්‍ය.— වර්ධනයට හා නිරෝගී බව සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

බොහොමයක් ආහාරවල මෙම කාණ්ඩ සෑම එකක්ම අඩංගු වුවද, නොයෙකුත් ආහාර වර්ගවල අඩංගු මෙම පෝෂ්‍ය ද්‍රව්‍යයන්ගේ සංපෝෂ්‍ය ප්‍රමාණයන් අනුව ඒවා ඉහත සඳහන් කාණ්ඩයන් යටතේ දැක්විය හැක. නිදසුනක් වශයෙන් සහල්,

නිරිඟු, ඉදල් ඉරිඟු හා වෙනත් නොයෙක් ධාන්‍ය වර්ග හා අල වර්ග කාබොහයිඩ්‍රේට් අධික ගණයට අයත් ආහාර ලෙස හැඳින්විය හැක. මාළු කුඩු, වියලි මස් කුඩු, ලේ කුඩු පමණක් නොව පොල් පුනක්කු, සෝයා බෝංචි පුනක්කු, තල පුනක්කු ආදී පුනක්කු ආහාර සියල්ලක්ම ප්‍රෝටීන් අධික ආහාර වශයෙන් සලකනු ලැබේ. කුකුලන්ට ආහාර සැපයීමේදී පුනක්කු වර්ග අඩුවෙන් ප්‍රයෝජනයට ගත යුතුය. පුනක්කු වැඩි ප්‍රමාණයක් යොදා ගැනීමෙන්, ආහාරයේ අධික කෙඳි ප්‍රමාණයක් දැක්වීමෙන්, ජීර්ණයද අපහසු විය හැක. මූලින් සදහන් කල සෑම ආහාර වර්ගයකම බණිජ හා විටමින් අඩංගු වුවද, බිත්තර දමන කිකිළියන්ට සැහෙන ප්‍රමාණයකින් බනිජ ද්‍රව්‍ය, විශේෂයෙන්ම කැල්සියම් හා පොස්පරස් අවශ්‍ය බැවින් මෙම ආහාර ද්‍රව්‍යවලට අමතර වශයෙන් කැමට බනිජ ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම නිර්දේශ කරනු ලැබේ. මේ සදහා යොදාගත හැකි බනිජ හා විටමින් මිශ්‍රණයන්ද වෙළඳ පොලේ ලබාගැනීමට ඇත. නිදසුනක් වශයෙන් අවශ්‍ය විටමින් ලබා දීම සදහා “සුප්‍රවිට්” නම් විටමින්-බනිජ මිශ්‍රණය කුකුළු කැම හොණ්ඩරයකට රාත්තල් කාල බැගින් මිශ්‍ර කිරීම නිර්දේශ කෙරේ.

කුකුලන්ට ආහාර දීමේදී, අපතේ යාම වැලැක්වීමත් දෙනු ලබන ආහාර ප්‍රමාණයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජනයක් ගැනීමේ එක් ක්‍රමයක් ලෙස සැලකිය හැක. ඇත්ත වශයෙන්ම, එතරම් සැලකිලිමත් නොවන්නේ නම්, ඔබ ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබන රාත්තල් 100 කුකුළු කැමවලින් රාත්තල් 40ක් පමණ අපතේ යා හැක. නමුත් සැකසුරුවම් සහිතව ආහාර දෙන්නේ නම් අපතේ යාම සියයට තුනක පමණ ප්‍රමාණයකට අඩුකර ගත හැක. ආහාර අපතේ යාම කරුණු රාශියක් නිසා සිදුවිය හැක. එම නිසා ඒ එක් එක් කරුණ වෙන වෙනම සලකා බැලීම වටී.

කැම දෙනු ලබන භාජන නියම අත්දමට සෑදූ නොතිබීමෙන්, දෙනු ලබන ආහාර ප්‍රමාණයෙන් සියයට 12 ක් පමණ අපතේ යා හැක. තවද එම භාජනවල වරකට උවමනාවට වඩා කැම පිරවීමෙන්, ආහාරවලින් සියයට 6 ක් පමණ ප්‍රමාණයක් අපතේ යා හැක. දෙනු ලබන ආහාරයේ අවශ්‍ය පෝෂ්‍ය ද්‍රව්‍ය උවමනාවට වඩා අධික වීමෙන් හෝ අඩු වීමෙන් සියයට 10 ක් පමණ අපතේ යාමක් සිදුවිය හැක. නිදසුනක් වශයෙන් ආහාරයේ මේද හෝ කාබොහයිඩ්‍රේට් ඉතා අධික නම්, එහි අඩංගු වැඩිපුර ශක්තිය නිසා කුකුලන් විසින් කැමට ගනු ලබන ආහාර ප්‍රමාණය අඩුවිය හැක. තවද ආහාරවල අධික ප්‍රමාණයක් තත්තු හෙවත් කෙඳි ද්‍රව්‍ය අඩංගු වීමෙන්, ආහාර සැහෙන ප්‍රමාණයක් හෝජනය කලද එහි ජීර්ණය හොඳින් සිදු නොවීමෙන් එය අපතේ යා හැක. ආහාර හොඳින් ගබඩා නොකිරීමෙන් හා නිතර එහා මෙහා ගෙන යාමෙන් සියයට 5 ක් පමණ අපතේ යා හැක. දැන් බලන්න, මෙම අපතේ

යැවී ලිඵ වැයයන් ගතයොත්, එය සියයට හතළිහක පමණ ප්‍රමාණයකි. කුකුලන් 100 ට දිනකට ආහාර රාත්තල් 22 ක් සපයන්නේ නම්, මේ අන්දමින් අපතේ යන ආහාර ප්‍රමාණය දිනකට රාත්තල් 9 ක් පමණ වේ. දැනට පවතින කුකුළු ආහාර මිශ්‍රණවල මිලගණන් අනුව මේ අන්දමින් අපතේ යාමක් සිදුවන්නේ නම්, කුකුළන් සියයක් ඇති පව්වියකින්, ඔබට මසකට රුපියල් සියයකට ආසන්න මුදලක් පාඩු විඳීමට සිදුවේ.

නොයෙකුත් ආරයන් අනුවත්, ඔවුන් දමන බිත්තර ප්‍රමාණය අනුවත්, ආහාර සැපයීමේ ප්‍රමාණයන් වෙනස් කල හැක. දිනකට දමන බිත්තර ප්‍රමාණයන් අනුව, කුකුළු පව්වියකට දිනකට දිය යුතු කෑම මිශ්‍රණ ප්‍රමාණයන් පහත සඳහන් වනුයේ පෙන්වා දී ඇත:—

කිකිලයන් 100ක් සහිත පව්වියක් සඳහා දිනකට අවශ්‍ය කුකුළු කෑම ප්‍රමාණය (රාත්තල්)

ආරය (Breed)	දිනකට දමන බිත්තර ප්‍රමාණය										
	0	10	20	30	40	50	60	70			
දියයුතු ආහාර ප්‍රමාණය (රාත්/දිනකට)											
බරැති, විශේෂයෙන් මස් සඳහා ඇතිකරන ආරයන්, (නිද. කෝනිප්, වයිට් රොක් ආදී)	...	27...	28...	29...	30...	31...	32...	33...	34		
බරැති, විශේෂයෙන් බිත්තර සඳහා ඇතිකරන ආරයන් (නිද. ආර්. අයි. ආර්. ඔස්ට්‍රලෝප් ආදී)	...	23...	24...	25...	26...	27...	28...	29...	30		
සැහැල්ලු විශේෂයෙන් බිත්තර සඳහා ඇතිකරන ආරයන් (නිද. වයිට් ලෝ ගෝර්න්, ඉවුන් ලෝ ගෝර්න් ආදී)	18...	19...	20...	21...	22...	23...	24...	25

සමතුලිත කුකුළු ආහාර මිශ්‍රණවල නිබිය යුතු පෝෂ්‍ය ද්‍රව්‍ය කාණ්ඩ ප්‍රමාණයන් පහත දක්වා ඇත:—

ආහාර මිශ්‍රණය	ශක්තිය කි. කැලරි/රාත්.	ප්‍රෝටීන් ප්‍රතිශතය	මේද ප්‍රතිශතය	තත්තු ප්‍රමාණය ප්‍රතිශතය
කුකුළු පැටවු සඳහා	... 1,100-1200	... 18-20%	... 4%	... 5% ට වඩා අඩුවිය යුතුය
වැඩෙන කුකුළන් සඳහා ආහාර මිශ්‍රණය	... 1,200	... 14-16%	... 2-3%	... 7% ට වඩා අඩුවිය යුතුය
බිත්තර දමන කිකිලියන් සඳහා ආහාර මිශ්‍රණය	... 1,300	... 15%	... 2-3%	... 7% ට වඩා අඩුවිය යුතුය
බ්‍රොයිලර් වර්ගයේ පැටවුන් සඳහා ආහාර මිශ්‍රණය	... 1,300	... 20-22%	... 5%	... 5% ට වඩා අඩුවිය යුතුය
බ්‍රොයිලර් වර්ගයේ කුකුළන් සඳහා ආහාර මිශ්‍රණය	... 1,400	... 18%	... 7-8%	... 5% ට වඩා අඩුවිය යුතුය.

දැනට පවතින ආහාර ද්‍රව්‍යයන්ගේ හිඟකම හා අධික මිල ගණන් නිසා සමහර විට වෙළඳපොළේ ඇති ආහාර මිශ්‍රණවල මෙම ප්‍රමාණයන් නියම වශයෙන් නොතිබෙන්නට පුළුවන. එබැවින් දෙනු ලබන කුකුළු කෑම මිශ්‍රණයක් නියම පෝෂ්‍ය ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයන්ගෙන් යුක්ත නොවන්නේ යයි හැඟෙන සෑම විටකදීම, එම ආහාර මිශ්‍රණයට අමතර පෝෂ්‍ය ද්‍රව්‍යයද එක් කිරීමට උත්සාහ කිරීම වටි. නිදසුනක් වශයෙන් ගුල්ලන් විද හෝ නරක් වී ඉවත ලන බීජ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමට ඇත්නම්, ඒවා ආහාර මිශ්‍රණයට එක් කිරීමට යොදාගත හැක. තවද දෙනු ලබන ආහාර මිශ්‍රණයේ කැල්සියම් සහ පොස්පරස් යන බන්ධන දෙවර්ගය නියම අනුපාතයෙන් නොතිබේ නම්, කැල්සියම් ශරීරයට ලබාගැනීමට නියම ආකාරයෙන් සිදු නොවේ. මේ හේතුව නිසා සෑම විටකදීම, බිත්තර දමන කිකිලියන්ට දෙනු ලබන ආහාර මිශ්‍රණයේ සෑම හොණ්ඩරයකටම සිප්පි කටු කුඩු රාත්තල් 4 ක් සහ විෂ නැසු ගෙරිකටු කුඩු රාත්තල් 2 ක් මිශ්‍ර කල යුතුය. තණකොළ, කන්කුන්, මුකුණුවන්න ආදී පලා

කොල වර්ග කුකුල් ගෙය තුළ යහමින් එල්ලා තැබීම සුදුසුය. මෙය අඩුවශයෙන් දින 3 කට වතාවක් වත් සැපයිය යුතුය. මෙමගින් සතුන්ට අවශ්‍ය ජීවමිත් වර්ග, විශේෂයෙන් විටමින් 'ඒ' සපයාදීමට හැකිවනු ඇත.

ශක්තිය ලබාදීම සඳහා යොදාගත හැකි ආහාර වර්ග (පිටි අධික ආහාර වර්ග)

බඩ ඉරිඟු, ඉදල් ඉරිඟු, කුරක්කන්, සුණු සහල්, නරක්වී ගිය නිරිඟු පිටි, වියලා කුඩුකර ගත් මයියොක්කා පිටි.

මෙම ආහාර සියල්ලක්ම පිටි අධික (කාබොහයිඩ්‍රේට්) ආහාර බැවින් ඒවායේ අඩංගු, සතුන්ට ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි ශක්තිය ප්‍රමාණය රාත්තලකට කිලෝ කැලරි 1000 සිට 1500 දක්වා වෙනස් විය හැක. එනමුත් ඒවායේ සුළු වශයෙන් ප්‍රෝටීන්ද අඩංගු වේ. මෙම ප්‍රමාණය සියයට 6-10 දක්වා පමණ වෙනස් විය හැක. වැඩුණු කුකුලන්ට දෙනු ලබන ආහාර මිශ්‍රණයේ මුළු ප්‍රමාණයෙන් සියයට 40-50 ක් පමණ මෙවැනි ශක්තිය ලබා දෙන ආහාර වර්ග වලින් යුක්ත විය හැක. එනමුත් වැඩෙන පැටවුන්ට ලබා දෙන ආහාර මිශ්‍රණයේ මෙවැනි පිටි අධික ආහාර ප්‍රමාණය, එහි මුළු ප්‍රමාණයෙන් සියයට 55 දක්වා වැඩි කළ හැක.

ප්‍රෝටීන් ලබාදීම සඳහා යොදාගත හැකි ආහාර වර්ග

ප්‍රෝටීන් අධික ආහාර ප්‍රධාන කොටස් දෙකකි. එනම් (i) සත්ව ප්‍රෝටීන් අඩංගු ආහාර (ii) ගස්වලින් ලබාගන්නා ප්‍රෝටීන් අධික ආහාර.

පොල් පුනක්කු, තල පුනක්කු, රටකපු පුනක්කු, සෝයා බෝංචි පුනක්කු වැනි පුනක්කු වර්ග සියල්ලක්ම ගස්වලින් ලබාගන්නා ප්‍රෝටීන් අධික ආහාර වේ. මාළු කුඩු, ලේ කුඩු, මස් කුඩු, වියලි කිරි වැනි ආහාර සියල්ලක්ම සත්ව ප්‍රෝටීන් ස්‍රෝතයට අයත්වේ. සත්ව ප්‍රෝටීන් වල මිල අධික බැවින්, අවශ්‍ය ප්‍රෝටීන් සපයාදීම සඳහා හැකි තරම් ශාක ප්‍රෝටීන් අඩංගු ආහාර ද්‍රව්‍ය යොදාගත යුතුය. එනමුත් ආහාර මිශ්‍රණයේ සුළු ප්‍රමාණයක්වත් සත්ව ප්‍රෝටීන් තිබිය යුතුය. විශේෂයෙන්ම කුකුල් කෑම මිශ්‍රණයේ අඩංගු ප්‍රෝටීන් ප්‍රමාණය ප්‍රමාණවත් නොවේ යයි හැඟේ නම්, එය මග හරවා ගැනීම සඳහා යොදාගත හැකි වඩාත්ම සුදුසු ද්‍රව්‍යය මාලු (කරවල) කුඩුවේ.

ආහාර ද්‍රව්‍යය	අඩංගු ප්‍රෝටීන් ප්‍රමාණය	ශක්තිය කිලෝකැලරි/රාත්.
පොල් පුනක්කු	20%	800
තල පුනක්කු	42%	—
රටකපු පුනක්කු	43%	1,130
සෝයා බෝංචි පුනක්කු	44%	1,020
කපු ඇට පුනක්කු	41%	750
මාලු (කරවල) කුඩු	65%	1,350
වියලි මස් කුඩු	50%	900
ලේ කුඩු (මෙය දිරවීම අපහසුය එබැවින් එක්කල යුත්තේ ස්වල්ප වශයෙනි)	81%	1,200

විටමින් සහ බන්ජිස් ද්‍රව්‍ය ලබාදීමට යොදාගත හැකි ආහාර වර්ග

අවශ්‍ය බන්ජිස් ද්‍රව්‍ය වලින් වඩාත් වැදගත් වනුයේ කැල්සියම් සහ පොස්පරස්වේ. අවශ්‍ය කැල්සියම් ලබාදීම සඳහා හොඳින් කුඩු කරන ලද සිප්පි කටු යොදාගත යුතුය. මෙය බිත්තර දමන කිකිලියන් සඳහා දෙනු ලබන ආහාර මිශ්‍රණයේ හො. 1කට රාත්. 4 ක් බැගින් එක්කළ යුතුය. මෙහි අඩංගු වන්නේ කැල්සියම් පමණක් බැවින්, අවශ්‍ය පොස්පරස් ලබාගැනීම සඳහා ගෙරිකටු කුඩු කෑම මිශ්‍රණයේ හොණබර

1 කට රාත්. 2 ක් එක්කල යනුය. අටයා විටමින් ලබාදීම සඳහා හැකි තරම් පලා වර්ග කැමට දිය යුතුය සමහර විට මේ සඳහා විශ්ලි සිස්ට් හෝ 'සුපරා විට්' වැනි වෙළඳපොලේ ඇති විටමින් අඩංගු මිශ්‍රණයක්ද යොදාගත හැක. සහල් නිවුඩු මිශ්‍රණයට යොදන්නේ නම්, එමගින් ශක්තියට අමතරව විටමින් ද ලබා දේ

කුකුලන්ට සකසුවම් ලෙස ආහාර සපයා දීමේදී, පව්විකරුවන් විසින් කරුණු කීපයක් සලකා බැලිය යුතුවේ. මූලික වශයෙන් කුකුලෙකුට දිනකට දිය යුතු ආහාර ප්‍රමාණය නිවැරදිව දැනගෙන තිබිය යුතුය. මෙම ප්‍රමාණය, බිත්තර දමන ප්‍රමාණය අනුවත්, පව්වියේ සිටින කුකුළු ආරය අනුවත් වෙනස් වේ. එබැවින් ඒ ඒ තත්ත්වයන් යටතේ දිය යුතු ආහාර නියම ප්‍රමාණයන් (මූලින් සඳහන් වනුයේ පෙන්වා දී ඇත.) පමණක් දීමෙන් කෑම සඳහා යන වියදම අඩු කර ගත හැක.

දෙවනුව, ලබාගැනීමට තිබෙන ආහාර ද්‍රව්‍ය ගැන සලකා බැලිය යුතු වේ. යම් යම් ආහාර ද්‍රව්‍ය වෙළඳ පොලේ හිඟවූ විට හෝ මිල අධික වූ විට ඒ වෙනුවට ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි වෙනත් ආහාර ද්‍රව්‍ය යොදා ගැනීමට උත්සාහ කළ යුතුය.

තුන්වනුව යම් ආහාර ද්‍රව්‍යයක්, ආහාර මිශ්‍රණයට එකතු කිරීමට තීරණය කළ යුත්තේ එහි මිල ගණන්ද සලකාගෙනය. ආහාර මිශ්‍රණයන් සඳහා යන වියදම සකස් කළ යුත්තේ යටත් පිරිසෙයින් කුකුළු පව්වියෙන් 20% ක ලාභයක් ලැබෙන පරිදිය.

නිදසුනක් වශයෙන් බිත්තරයක් ගත 30 ක් ගණනේ විකුණන්නේ යයි සිතමු. එවිට යටත් පිරිසෙයින් 20% ක ලාභයක් අපේක්ෂා කරන්නේ නම්, කුකුළු කෑම රාත්තලකට වියදම් කළ හැකි මුදල පහත සඳහන් අන්දමට නිගමනය කළ හැක.

නිදර්ශනය	
බිත්තරයක මිල	= ශත 30
20%ක ලාභයක් ලබන්නේ නම් බිත්තරයකින් ලබන ලාභය	= $\frac{20}{100} \times 30 =$ ශත 06
මේ අනුව බිත්තර 100ක් නිපදවීමට වියදම් කළහැකි මුදල	= $(0.30 - 0.06) \times 100 =$ රු. 24.00
මෙම වියදමෙන් 70%ක් කුකුලන්ට ආහාර සැපයීම සඳහා වියදම් වන්නේ නම්, බිත්තර 100ක් නිපදවීමට ඔබට කුකුල් කෑම සඳහා වියදම් කළ හැකි මුළු මුදල	= $\frac{70}{100} \times 24.00 =$ රු. 16.80
මේ අනුව බිත්තරයක් සඳහා කුකුල් කෑමට යන වියදම	= $\frac{16.80}{100} =$ ශත 0.17 (දළ වශයෙන්)
∴ බිත්තර දුසිමක් නිපදවීම සඳහා කුකුල් කෑමට යන වියදම	= $17 \times 12 =$ රු. 2.04
කුකුල් පව්වියේ සාමාන්‍යයෙන් 60%ක බිත්තර නිෂ්පාදනයක් ඇත්තේ නම්, බිත්තර දුසිමක් නිපදවීමට අවශ්‍ය කුකුල් කෑම ප්‍රමාණය රා. 5ක් පමණ වේ.	
මේ අනුව කුකුල් කෑම රාත්තලක් සඳහා වියදම් කළ හැකි මුදල	= $\frac{2.04}{5} =$ ශත 0.41

කුකුලන් සීමිත ප්‍රමාණයක් ඇති සුළු කුකුල් පව්වි හිමිකරුවන්ට, සමහර විට කුකුල් පාලන ක්‍රමයේදී වෙනසක් කිරීමෙන් කුකුල් කෑම සඳහා යන වියදම අඩු කර ගැනීමට හැකිවනු ඇත. සාමාන්‍යයෙන් කුකුලන් ඇති කරන සෑම කෙනෙකු වාගේ, දැනට යොදා ගන්නේ බිප් ලිට්ට් ක්‍රමය වේ. ඇත්ත වශයෙන් මෙම ක්‍රමයේදී, කම්කරුවන් සඳහා යන වියදම අඩුවීම, සතුන්ට වැඩි ආරක්ෂාව ලැබීම, බිත්තර නිෂ්පාදනය වැඩිවීම ආදී වැඩි රාශියක්ම ලැබිය හැකි මුත්, දැනට පවතින කුකුල් කෑම තත්ත්වය ගැන සලකා බලන විට, මෙම ක්‍රමය වඩාත් උචිත වන්නේ නගරබද ප්‍රදේශවල ඇති සාමාන්‍යයෙන් විශාල කුකුල් පව්විකරුවන්ට වේ. මෙම ක්‍රමයේදී සතුන්ට නිදාලේලේ හැසිරෙමින් ආහාර සොයා ගැනීමට ඉඩ නොලැබෙන නිසා, නියම පෝෂ්‍යදායක ආහාර ලබාදීම ඉතා අවශ්‍යය. නමුත් ඉඩකඩ ඇති පිටිසර බද ප්‍රදේශවල සුළු කුකුල් පව්විකරුවන් කුකුලන් ඇති කිරීම සඳහා, උන්ට නිදාලේලේ හැසිරීමට ඉඩ ඇති කුකුල් කොටු යොදාගන්නේ නම්, කුකුල් කෑම සඳහා යන වියදම බොහෝ දුරට ඉතිරි කර ගැනීමට හැකිවනු ඇත. කුකුල් පව්වියේ කුකුලන් ප්‍රමාණය 10 කට අඩු

නම්, ඔවුන්ට සම්පූර්ණයෙන්ම නිදාලේ හැසිරීමට ඉඩ දිය හැක. මෙහිදී කුකුල් කෘම මිශ්‍රණයක් දීම කිසිසේත් අවශ්‍ය නොවේ. මෙහිදී බඩ ඉරිඟු හෝ ඉදල් ඉරිඟු වැනි ධාන්‍ය යම් ප්‍රමාණයක් අමතර වශයෙන් දීම හොඳටම සැහේ. නමුත් මීට වඩා සතුන් ප්‍රමාණයක් එනම් 100-150 ක් පමණ සිටී නම්, කුකුල් කොටුවක් යොදා ගත යුතුය. මෙවැනි කුකුල් කොටු, දිවයිනේ පොල් වගාකරන ප්‍රදේශවල, වගාවන් සඳහා නුසුදුසු බිම්වල කුකුලන් ඇතිකරන්නන් සඳහා ඉතා උචිත වේ. මෙම ක්‍රමයේදී කුකුලන්ට නිදාලේ හැසිරීමට ඉඩ ලැබෙන්නේ සීමිත ප්‍රදේශයක බැවින්, අනුලා ලබාගන්නා කෘමට අමතරව, කුකුළු කෘම මිශ්‍රණය යම් ප්‍රමාණයක්ද සපයා දීම අවශ්‍ය වේ. ඩිප්ලිටර් ක්‍රමයේදී දෙනු ලබන ආහාර ප්‍රමාණයෙන් භාගයක් (50%ක්) පමණක් කුකුල් කෘම මිශ්‍රණයක් වශයෙන් මෙහිදී සපයාදීම සැහේ. ඉතිරි භාගය සඳහා බඩ ඉරිඟු, ඉදල් ඉරිඟු වැනි ධාන්‍ය වර්ගයක් සැපයිය යුතුය. මේ සඳහා අවශ්‍ය ධාන්‍ය ලබාගැනීම සඳහා බඩ ඉරිඟු හෝ ඉදල් ඉරිඟු ඉඩමේ කොටසක වැවිය හැක. අක්කර 1/8ක පමණ බිම් ප්‍රමාණයක මේවා වගාකිරීමෙන් ඔබට මාස 3½කින් රාත්තල් 300-500ක පමණ අස්වැන්නක් ලබාගැනීමට හැකිවනු ඇත.

උසස් වර්ගයේ කුකුළු කෘම මිශ්‍රණයක්, එනම් ආහාර මිශ්‍රණයේ, ප්‍රෝටීන් 22% ක් පමණ අඩංගු, ආහාර මිශ්‍රණයක් ලබාගැනීමට ඇත්නම්, කුකුල් කොටුවේ සතුන්ට, ඩිප්ලිටර් ක්‍රමයේදී සැපයීමට නිර්දේශිත කෘම ප්‍රමාණයෙන් (නිර්දේශිත ප්‍රමාණයෙන් ඉහත සඳහන් වකුයේ පෙන්වා ඇත.) ½ ක් පමණ දීම සැහේ. ඉතිරි ¾ සඳහා කලින් මෙන් ධාන්‍ය වර්ගයක් සැපයිය හැක. කෙසේ නමුත් මෙහිදී කුකුල් කෘම මිශ්‍රණයක් ලබාගැනීමට නැත්නම්, කුකුල් කොටුවේ සිටි, සතුන්ට දෙනු ලබන ආහාර, සම්පූර්ණ ප්‍රමාණයම ධාන්‍ය වර්ගයන් ගෙන් සැපයිය හැක. කෙසේ වෙතත් කුකුල් කොටු යොදා කුකුලන් ඇති කිරීම කරන්නේ නම්, ඔවුන්ට මුල් මාස දෙක තුළදී, නියම ප්‍රමාණයක්ගෙන්, හුදුසු, කුකුල් කෘම මිශ්‍රණයක් (ග්‍රෝවර්ස් මැෂ්) සැපයීම අත්‍යවශ්‍යවේ. තවද මේ අන්දමට නිදාලේ හැසිරීමට ඉඩ ලැබෙන පරිදි කුකුලන් ඇති කිරීමේදී, උන්ගේ ආහාර මාර්ගයේ පණුරෝග ඇතිවීමට ඉඩ ඇති හෙයින්, නීතිපතා එනම් යටත් පිරිසෙයින් මාස 2කට වරක් බැගින් පණු බෙහෙත් දීම කළ යුතුවේ.

“සිසු ගොවි පැන” කුපතය

ගොවිකම් සඟරාවෙන් පිළිතුරු බලාපොරොත්තුවෙන් මගේ ප්‍රශ්නය මේ සමඟ එවන අතර, අදාළ තොරතුරු ද පහත දක්වමි.

1. නම :.....
2. පන්තිය :.....
3. පාසැලේ නම හා ලිපිනය :.....

අත්සන.

දිනය :.....